

843

(49т. II)

37226

инвентар бр.

1897(1)

год.

Д

БИРКА ЗАКОНА

смачених судском и адми-
нistrativном праксом
издаје ГОЈКО НИКЕТИЋ

СВ. 28.

ЗАКОН о министарској одговорности

960М

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕОРГИЈА
1, Кнез Михајлова 1.
1922.

ЗАКОН

о министарској одговорности

од 20. јуна, 1922. год.

ДЕО ПРВИ

Дела за која Министри одговарају

Чл. 1. — Министри су одговорни Краљу и Народној Скупштини.

Краљ и Народна Скупштина могу оптужити Министре за повреду Устава и земаљских закона учињену у службеној дужности. За штете, које Министри учине појединцима незаконитим вршењем службе, одговара држава.

Чл. 2. — Министар може бити оптужен како за време трајања своје службе, тако и за пет година после одступања.

бр. 37226

ДЕО ДРУГИ

Казне

Чл. 3. — У свима случајевима, у којима је дело за које министар одговара, кажњиво према одредбама појединих закона, министар ће се казнити казном, коју поједини закони одређују.

А за она дела која нису предвиђена појединим законима, министар ће се казнити затвором од 2 до 5 година. Сваки министар који буде осуђен на казну затвора, губи способност за јавна звања за пет година рачунајући од тренутка издржане или опроштене казне.

Чл. 4. — Поред кривичне одговорности, за дела која овај Закон предвиђа, министар је и грађански одговоран за штету нанету држави.

Чл. 5. — Одговорност министрова у случајевима, који се казне по Казненом Законику, не заклања од одговорности и казне подручне органе, који су наредбу министрову извршили, или који су као референти поднели министру неистинити извештај и тиме га навели на кривицу.

ДЕО ТРЕЋИ

Поступак при оптужби

Чл. 6. — Предлог, да се министар оптужи, мора се учинити написмено и мора изложити сва дела, за која се министар оптужује.

Чл. 7. — Кад оптужбу чини Краљ, ту ће оптужбу премапотписати Председник Министарског Савета, који ће је за тим непосредно предати Председнику Народне Скупштине.

Чл. 8. — Предлог оптужбе из средине Народне Скупштине морају потписати најмање педесет посланика.

Чл. 9. — Председник ће овакав предлог оптужбе из средине Народне Скупштине одмах, на првој седници по пријему, пре него што се пређе на утврђени дневни ред, прочитати Народној Скупштини и наредити за тим, да се он штампа и разда посланицима и туженом министру најдаље у року од пет дана.

Предлог оптужбе ставиће се на дневни ред најдаље за петнаест дана, од дана предаје предлога оптужбе народним посланицима. Скуп-

штина може на захтев оптуженог министра продужити рок стављања оптужбе на дневни ред још за десет дана.

Чл. 10. — Оптужени министар биће позван да на дан, у који је претрес предлога оптужбе одређен, поднесе Народној Скупштини своју писмену или усмену одбрану. Скупштина не може решавати пре него што саслуша ову одбрану, или утврди, да је оптужени министар позван да се брани, али се није хтео бранити.

Оптужени министар или његов бранилац, имају права прегледати и копирати службена акта која се односе на дело, за које се оптужује.

Чл. 11. — По свршеном претресу, Скупштина ће најпре решавати о простом прелазу на дневни ред.

Оптужени министар, ако је посланик, не може узети удела у решавању.

Чл. 12. — Ако Скупштина већином гласова присутних посланика реши прелаз на дневни ред, предлог оптужбе је одбачен и тај се предлог више не може поновити у истом сазиву.

Ако пак Скупштина не прими прелаз на дневни ред, приступиће се претходно ислеђењу над оптуженим министром, и у том циљу изабраће се сутра дан тајним гласањем по начелима сразмерног представништва, истражни одбор од 12 чланова, који ће извршити извиђај и поднети о њему извештај Скупштини у року, који му је она одредила.

У овај одбор не може ући ни један од посланика потписаних на оптужби.

Истога дана, када је изабран истражни одбор, Председник Скупштине извештава надлежним путем о томе Владаоца, који дотичног министра, ако је активни министар, разрешава од дужности до одлуке Државног Суда.

Чл. 13. — Истражни одбор бира из своје средине председника и известиоца; у исто време он бира и једног заменика известиоцу.

Одбор може решавати кад је присутно најмање седам чланова.

Он саслушава оптуженог мииистра, прибавља сва потребна обавештења о делу и врши у опште сва права и све дужности истражног судије.

Одбор може преносити своје истедничке послове на своје поједине чланове.

Чл. 14. — У року, који је Народна Скупштина одредила, а који се на захтев одбора може и продужити, известилац одбора прочитаће извештај о свршеном ислеђењу у скупштинској седници и предати га Председнику заједно са свима актима.

Председник ће наредити, да се тај извештај заједно са одвојеним миљењима, ако их буде, штампа и разда посланицима у року од десет дана.

Сваки посланик, а исто тако и оптужени министар или његов бранилац, могу прегледати сва акта, која се односе на оптужбу.

Чл. 15. — Ако истражни одбор налази, да је потребно ставити у притвор оптуженога министра, он ће о томе учинити предлог у Скупштини било у својем извештају, било нарочитим актом пре него што је извештај поднет.

За решење скупштинско да се министар стави у притвор, потребна је већина од две трећине присутних посланика, а решење је

одмах извршно и противу њега нема места жалби.

Овај притвор ни у ком случају не може трајати дуже од три месеца.

Чл. 16. — На истој седници, на којој буде прочитан извештај истражног одбора, Скупштина ће решити: кад ће се отворити претрес о извештају, који има отпочети најдаље у року за десет дана.

У овом случају као и у случајевима чланова 11., 15., 17., 18. и 30. гласање се врши тајно.

Оптужени министар позваће се на седницу ради одбране.

Чл. 17. — По свршеном претресу, гласаће се посебице о свакој тачци оптужбе.

Чл. 18. — Ако Народна Скупштина, већином гласова од две трећине присутних чланова (члан 92. Устава), реши, да има места оптужби, предмет се враћа истражном одбору да поднесе тужбу, коју потписују председник и известилац одбора.

Скупштина не може одустати од тужбе, коју једанпут реши.

Чл. 19. — Ако ни једну тачку оптужбе не прими уставом одређена већина од две трећине присутних посланика, предлог оптужбе је одбачен и не може се више поновити у истом сазиву.

Чл. 20. — Ако Народна Скупштина буде распуштена, пре него што јој истражни одбор поднесе извештај, онда ће она у новом сазиву изабрати одбор, који ће предузети извиђај.

Ако је пак Скупштина распуштена, или ако се њезине седнице закључе после саопштеног одборског извештаја, Скупштина ће у идућем сазиву приступити одмах претресу на основу тог извештаја.

ДЕО ЧЕТВРТИ

О Државном Суду и поступку при суђењу.

Чл. 21. — Оптуженоме и под суд стављеноме министру суда Државни Суд. Државни Суд чине шест државних саветника и шест касационих судија, које свако од ових тела

бира којком у својој пленарној седници, а сем њих још и по два заменика. Председник Касационог Суда је Председник Државног Суда. Док не би био образован један Касациони Суд за целу државу, дужност Председника Државног Суда врши Председник Касационог Суда у Београду.

Државни Суд суди у Престоници.

Чим буде примљен предлог оптужбе у скупштинској седници, Председник Скупштине извештава о томе Председника Државног Савета и Председника Касационог Суда ради избора чланова и заменика Државног Суда.

Овај начин састављања Државног Суда важи и за случај кад Краљ оптужује министра. У том случају Председник Министарског Савета извештава Председника Народне Скупштине о оптужби, који, пошто оптужбу саопшти Народној Скупштини, позива Председника Државног Савета и Касационог Суда, да на основу ње приступе избору чланова и заменика Државног Суда.

Све док се Државни Суд не конституише, Краљ може одустати од своје тужбе.

Чл. 22. — Секретарску дужност вршиће главни секретар Државног Савета, ако је он спречен, први секретар Касационог Суда.

Чл. 23. — Ако је Народна Скупштина оптужила министра, Државни Суд се сазива најдаље за осам дана пошто Председник Скупштине извести Председника Министарског Савета о решењу, да се министар стави под суд.

Чл. 24. — Како оптужени министар или његов бранитељ, тако и државни или скупштински тужилац, имају право захтевати, да се од суђења искључи онај члан Државног Суда, за кога се може извести један од ових основа изузета, и то:

- а) да је кажњивим делом повређен или оштећен;
- б) да је са оптуженим род по крви, у првој линији, као потомак или предак, до кога било степена; у побочној линији до четвртог степена закључно, а по тазбини до трећег степена закључно;
- в) да је са оптуженим у доказаном личном непријатељству;

г) да је оптуженом или оптужени њему крштени кум или један другоме децу крштавао.

Ово се искључење може тражити одмах у почетку ислеђења или суђења.

Државни Суд ће решити, има ли места искључењу или нема.

Чл. 25. — Оптужени министар мора се лично позвати. Ако не представе на позив суда, суђење ће се извршити у његовом одсуству. Ако оптужени не одреди сам себи бранионаца, одредиће му га суд по службеној дужности.

Чл. 26. — Државни тужилац код Државног Суда биће, ако је Краљ оптужио министра, један од чланова Касационог Суда, којега Државни Суд одреди. Ако га је пак оптужила Народна Скупштина, државни ће тужилац бити известилац истражног одбора скупштинског. У случају да он буде спречен, заступа га заменик, одређен по прописима члана 13.

Чл. 27. — Државни Суд одређује као истедног судију једнога од оних чланова Касационог Суда, који нису ушли у састав Државног Суда.

Чл. 28. — Државни Суд ће саопштити оптуженоме министру у препису тужбу Скупштине и одредити му у исто време рок, у којему он има поднети свој писмени одговор. Рок овај не може бити мањи од дванаест ни већи до тридесет дана.

Одговор ће овај Суд одмах саопштити у препису државном тужиоцу.

Чл. 29. — Све власти земаљске дужне су бити на руци Државном Суду у вршењу његовог судског посла.

Чл. 30. — Кад Државни Суд буде свршио потребно ислеђење, одредиће и у Службеним Новинама објавиће дан претреса.

Оптуженни Министар, његов бранилац, државни тужилац и сва лица, која се, било као сведоци, било као вештаци, имају саслушати на претресу, биће позвани нарочитим позивом.

Чл. 31. — За сведоке и вештаке, који не одговоре позиву Државног Суда, вреде одредбе Кривичног Судског Поступка.

Чл. 32. — Претрес је пред Државним Судом и усмен.

Чл. 33. — Суд решава већином гласова.

Чл. 34. — Државни Суд суди по убеђењу и познавању ствари.

Чл. 35. — Пресуда Државног Суда одмах је извршина. Она се саопштава Народној Скупштини на знање а Председнику Министарског Савета на извршење. Противу ње нема места жалби.

Чл. 36. — У случају министарске одговорности Краљ не може употребити своје право амнистије ни помиловања без пристанка Народне Скупштине. О овоме решава Народна Скупштина већином гласова.

Чл. 37. — Државни Суд престаје чим изрекне пресуду. Сва акта о суђењу предају се Народној Скупштини на чување.

Чл. 38. — Овај Закон ступа на снагу датом обнародовања у Службеним Новинама.

Препоручујемо Нашем Министру Припреме за Уставотворну Скупштину и Изједначење Закона да овај Закон обнародује, а свима Народу

шим Министрима да се о његовом извршењу
старају, властима пак наређујемо да по ње-
му поступају, а свима и свакоме да му се
покоравају.

4. 37226